

УДК 336.71:330.341.1:351.72(477)

Т. А. Крушельницька,
д. держ. упр., професор, професор кафедри менеджменту, публічного управління
та адміністрування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5581-1941>

А. Ю. Мунько,
к. держ. упр., доцент, доцент кафедри менеджменту, публічного управління
та адміністрування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6651-9970>

А. В. Піндіч,
здобувач вищої освіти, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-8738-2176>

О. О. Божко,
здобувач вищої освіти, Дніпровський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-8488-7917>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.21.307

ФІНАНСОВА АРХІТЕКТУРА ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ: СИНЕРГІЯ БАНКІВ, ПІДПРИЄМСТВ І НАУКОВИХ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

T. Krushelnyska,
Doctor of Public Administration, Professor, Professor of the Department of Management, Public Management
and Administration, Dnipro State Agrarian and Economic University

A. Munko,
PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management,
Public Management and Administration, Dnipro State Agrarian and Economic University

A. Pindich,
Student, Dnipro State Agrarian and Economic University

O. Bozhko,
Student, Dnipro State Agrarian and Economic University

FINANCIAL ARCHITECTURE OF TERRITORIAL RENEWAL: SYNERGY OF STATE-OWNED BANKS, ENTERPRISES AND SCIENTIFIC INSTITUTIONS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

У статті обгрунтовано підхід до формування фінансової архітектури відновлення територій України, що ґрунтується на інституційній синергії державних банків, підприємств і наукових установ як взаємопов'язаних елементів публічного сектору. Показано, що повномасштабна війна спричинила не лише руйнування інфраструктури, а й глибокі структурні деформації у фінансовій системі, зокрема дисбаланс між накопиченою банківською ліквідністю та реальними інвестиційними потребами державних підприємств. Розкрито роль державних банків як провайдерів цільових програмно-інвестиційних кредитів, спрямованих на модернізацію виробництва й відбудову критичної інфраструктури. Державні підприємства розглядаються як ключові виконавці політики реконструкції та опорні елементи у формуванні ланцюгів створення доданої вартості, тоді як наукові установи — як джерела технологічних рішень, інновацій та знань для підтримки проєктів відновлення. Обгрунтовано необхідність підвищення якості корпоративного управління у державному секторі, стандартизації критеріїв добору проєктів і розширення практики фінансуван-

ня науково-дослідних робіт у межах інвестиційних програм. Доведено, що формування інтегрованої фінансової архітектури на основі поєднання банківської ліквідності, інвестиційної активності підприємств і науково-технологічного потенціалу забезпечує прозоре використання коштів, зниження фінансових ризиків і досягнення цілей сталого розвитку. Підкреслено, що така модель дозволяє підвищити ефективність відновлення територій, стимулювати інноваційну модернізацію, посилити фінансову стійкість державного сектору та сприяти довгостроковому економічному зростанню України.

The article substantiates the approach to the formation of the financial architecture of the restoration of the territories of Ukraine, which is based on the institutional synergy of state banks, enterprises and scientific institutions as interconnected elements of the public sector. It is shown that the full-scale war caused not only the destruction of infrastructure, but also deep structural deformations in the financial system, in particular, an imbalance between the accumulated banking liquidity and the real investment needs of state enterprises. The role of state banks as providers of targeted program-investment loans aimed at the modernization of production and the reconstruction of critical infrastructure is revealed. State enterprises are considered as key implementers of the reconstruction policy and supporting elements in the formation of value-added chains, while scientific institutions are considered as sources of technological solutions, innovations and knowledge support for restoration projects. The need to improve the quality of corporate governance in the public sector, standardize project selection criteria and expand the practice of financing research and development within investment programs is substantiated. It is proven that the formation of an integrated financial architecture based on a combination of banking liquidity, investment activity of enterprises and scientific and technological potential ensures transparent use of funds, reduction of fiscal risks and achievement of sustainable development goals. It is emphasized that such a model allows to increase the efficiency of territorial renewal, stimulate innovative modernization, strengthen the financial stability of the public sector and contribute to long-term economic growth of Ukraine. It is noted that the institutional integration of financial, industrial, and scientific subsystems creates prerequisites for a new model of partnership between the state and the private sector, where innovation becomes the main driver of post-war recovery. The proposed approach contributes to increasing investment attractiveness, strengthening public trust in financial institutions, and ensuring the resilience of Ukraine's economy to future crises.

Ключові слова: публічне управління та адміністрування, фінансова архітектура відновлення, державні банки, державні підприємства, державні науково-дослідні установи, інституційна синергія, корпоративне управління, інвестиційне кредитування, сталий розвиток, економічна стійкість, війна, повоєнне відновлення територій.

Key words: public management and administration, financial architecture of recovery, state banks, state enterprises, state research institutions, institutional synergy, corporate governance, investment lending, sustainable development, economic sustainability, war, post-war reconstruction of territories.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Повномасштабне вторгнення РФ в Україну спричинило не лише фізичну деструкцію економічного потенціалу регіонів, але й глибокі структурні деформації у фінансовій системі, зокрема у взаємодії державного банківського сектору, державних підприємств і науково-технологічного комплексу. Відновлення зруйнованих територій, модернізація виробничих потужностей і формування ланцюгів створення додаткової вартості вимагають не просто мобілізації ресурсів, а й розбудови цілісної фінансової архітектури, яка забезпечує прозоре, цільове та результативне використання коштів. Відтак проблематика формування ефективної фінансової архітектури відновлення територій України набуває виняткової актуальності в умовах тривалої війни, масштабних руйнувань інфраструктури та необхідності переходу до моделі стійкого розвитку.

У центрі цієї архітектури перебувають державні банки як головні інституційні канали перерозподілу державних і міжнародних фінансових ресурсів, а також дер-

жавні підприємства — носії критичних науково-дослідних і виробничих функцій у сферах енергетики, транспорту, комунального господарства, оборонної промисловості. Особливої ваги набуває інтеграція до цього процесу державних наукових установ, які здатні забезпечити технологічне оновлення проєктів відбудови, розробку енергоефективних, безпечних та екологічно дружніх рішень. Синергія між фінансовими, виробничими та науковими складовими державного сектору стає ключовим чинником підвищення стійкості відновлення, зниження фінансових ризиків і забезпечення довгострокового економічного зростання.

Актуальність теми посилюється й тим, що наявні інституційні механізми публічного управління не завжди забезпечують належну координацію між банківським сектором і державними підприємствами. Дослідження ОЕСР та Національного банку України (далі — НБУ) свідчать, що значна частка державних банківських активів залишається спрямованою в низькоризикові інструменти (зокрема облігації внутрішньої державної позики), тоді як інвестиційне кредитування реального сектору, особливо підприємств державної форми власності, є недостатньо розвиненим [1, с. 3—4; 2]. Тим са-

мим, формується асиметрія між фінансовим потенціалом і фактичними інвестиційними потребами, що гальмує структурну реконструкцію територій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Досліджувана проблематика виходить за межі традиційної фінансової аналітики, адже поєднує три площини: макроекономічну (стійкість і здатність банківської системи до фінансування розвитку), мезоекономічну (функціонування державних підприємств як носіїв структурної модернізації) і мікроінституційну (інтеграція наукових установ як джерел інноваційного потенціалу). Спостерігається парадигмальний зсув у публічному управлінні, де дедалі частіше розглядає державний сектор не лише як регулятора, а як активного інвестора, координатора фінансових потоків і замовника інновацій, що характерно для європейських концепцій "держави розвитку" (англ. "developmental state") та "політики, орієнтованої на досягнення суспільно значущих місій" (англ. "mission-oriented policy") (М. Маццукато [3]). Однак, в українському науковому дискурсі ще не сформовано цілісного теоретичного бачення того, як поєднати функції державних банків і підприємств, у тому числі, науково-дослідного спрямування, у відновлювальній політиці, аби уникнути дублювання повноважень і не створити нових квазіфіскальних ризиків. У більшості публікацій останніх років ця категорія вживається переважно у контексті зовнішнього фінансування (донорська допомога, гранти, кредити міжнародних фінансових організацій), майже не аналізуючись як система внутрішньої координації між державними інституціями. Обмежене також системне осмислення взаємозалежності між інструментами банківського кредитування, корпоративного управління державними підприємствами та фінансуванням науково-дослідних робіт у рамках спільних проєктів через систему інституційних ролей і зв'язків, що забезпечують узгодженість політик. У працях українських економістів, зокрема (Н. Архирейська [4], М. Гелюта, О. Гетманенко [5], Єдинак В., Литвин Ю. [4] та інші) переважає оцінка ефективності державних банків у класичній фінансовій площині (за обсягами активів, прибутковістю чи рівнем проблемних кредитів). Водночас у сфері публічного управління бракує обґрунтування їхньої ролі як агентів державної політики розвитку, що координують кредитування державних підприємств, підтримують стратегічні галузі та забезпечують цільове фінансування інфраструктури. Як зазначають О. Балашова, С. Борисова [6], Т. Ковтун [7], О. Крук [6] та інші, державні фінансові інституції у період війни виконують стабілізаційну, інвестиційну та антикризову функції, проте в науковому дискурсі ще відсутнє комплексне розуміння їхньої взаємодії з державними підприємствами та науковими установами. Координація таких інститутів потребує стандартизації механізмів інвестиційного управління (за З. Бурик, В. Кот, Т. Краснобока [8] та інші), а за висновками О. Міщук, Л. Овчарової [9], інтеграція державних наукових установ у фінансово-економічні моделі відновлення залишається недооціненою. Крім того, як слушно підкреслює Б. Панчишин [10], чинне нормативно-правове середовище створює потенційні можливості для такого

поєднання, проте бракує інституційної узгодженості. Теоретично недоопрацьованим залишається питання балансу між комерційним мандатом і публічною місією цих інститутів. Зрештою, хоча Закон України "Про наукову і науково-технічну діяльність" (ст. 48 [11]) закріплює можливість фінансування досліджень за кошти підприємств і міжнародних програм, на практиці державні наукові установи залишаються відокремленими від процесів планування відновлення. Поглиблення потребує системний аналіз їхнього потенціалу як бенефіціарів або підрядників у державних інвестиційних проєктах, механізми конвертації наукових результатів у фінансово вимірювану додану вартість для територій. Обмежуючись або описом окремих інструментів (державне гарантування, субсидоване кредитування) або аналізом фрагментів політики (наприклад, участі державних банків у програмі "5-7-9%" [1, с. 3—4]) актуалізуються дослідження інтегрованої моделі фінансової взаємодії державних суб'єктів відновлення із урахуванням принципів сталого розвитку, ресурсної ефективності, соціальної справедливості та інноваційної орієнтації.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є наукове обґрунтування підходу до формування фінансової архітектури відновлення територій України на основі синергії банків, підприємств і наукових установ державної власності як взаємопов'язаних елементів публічного сектору, що забезпечують цільове використання фінансових ресурсів, інноваційне оновлення виробничих процесів і досягнення цілей сталого розвитку.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фінансова архітектура відновлення територій в Україні в умовах довготривалої війни є системою, де державні банки виступають основними передавачами ліквідності та кредитного ризику від державного сектору й міжнародних фінансових організацій до реального сектору. Тоді як державні підприємства та наукові установи генерують попит на інвестиційне та оборотне фінансування для відбудови критичної інфраструктури, виробничих ланцюгів і знаннєво-технологічної бази.

Упродовж 2024—2025 років банки, маючи високі показники ліквідності та прибутковості, істотно нараховували вкладення в облігації внутрішньої державної позики, тим самим допомагаючи покривати бюджетний дефіцит і стабілізуючи макрофінансове середовище, що є передумовою для приватних і квазідержавних інвестицій [1, с. 3—4]. У цьому середовищі саме державні банки, з огляду на свій мандат і портфельні обмеження, є найкращими провайдерами програмно-цільових кредитів для державного корпоративного сектору та бюджетних організацій із чіткими обмеженнями використання коштів, що підвищує результативність відновлення без надмірного зростання квазіфіскальних ризиків. Паралельно фінансовий сектор України структурно зорієнтований на банківські інструменти (76% активів на II квартал 2024 року), а частка корпоративного кредитування щодо ВВП істотно нижча, ніж у порівню-

ваних країнах (Польща, Чехія, Словаччина, Угорщина, Румунія, Болгарія, Хорватія, Естонія, Латвія, Литва) [2, с. 10—11, 26—29]. Тобто фіксується наявність потенціалу для зростання саме в сегменті інвестиційного кредиту на відбудову територій. Можемо сказати, що архітектура синергії має опиратися на консервативні, але масштабовані механізми залучення банківської ліквідності в цільові проєкти державних підприємств і наукових установ, підкріплені прозорим управлінням корпоративними правами державного сектору та вимірами ефекту для сталого розвитку.

З огляду на інституційний контекст публічного управління у вітчизняному науковому дискурсі виокремлюються кілька ключових аспектів, які сукупно окреслюють каркас для практичної синергії:

- державні інструменти кредитної підтримки в кризові періоди можуть виконувати антициклічну функцію, зменшуючи провали ринку в секторі малих і середніх підприємств і в реіндустріалізації виробництва, однак у довшій перспективі їх слід переорієнтувати з ліквідності на інвестиції з високим мультиплікатором [7, с. 102—105; 12];

- відбудова територій потребує поєднання фінансових і організаційних механізмів управління розвитком, де державні підприємства виконують опорну функцію у структурі локальних ланцюгів створення доданої вартості, а результати публічної політики мають оцінюватися через приріст інвестиційного потенціалу територій та інституційну спроможність громад [9, с. 59—63; 13; 14];

- формування сучасних механізмів публічного управління інвестиційною діяльністю в будівництві як ключовому секторі відновлення повинно спиратися на стандартизовані інструменти фінансування з чітким поділом ризиків між замовником-державним підприємством і банком, а також на прозорі критерії добору проєктів [8, с. 7—12; 13; 15; 16];

- нормативно-правове забезпечення фінансування розвитку громад на сьогодні уже містить підґрунтя для партнерства із державними банками як кредиторами чи агентами програмно-цільових інвестицій громади в інфраструктуру та енергоефективність [10, с. 146—151; 17]. Втім, для виходу з матриці традиційної, лінійної економіки, доречно законодавчо посилити підтримку наукових розробок і запровадження інноваційних технологій щодо переходу до нових моделей економіки, наприклад, до циркулярної економіки.

Ключовим елементом зміцнення цієї синергії є підвищення якості корпоративного управління в державному секторі, що прямо пов'язане з вартістю кредитного ресурсу для державних підприємств і з готовністю банків працювати з довгими строками погашення фінансових зобов'язань.

В Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) акцентують, що подальше покращення стандартів управління державними підприємствами (раціоналізація портфеля, наглядові ради з реальними повноваженнями, якісний розкриття) є умовою розширення приватних інвестицій і ринкового кредитування відновлення [18]. У самій банківській системі програма "5-7-9%" відіграла вагомий роль у підтримці кредитування, але наголошується на бажаному зсуві програми до фінансування саме інвестиційних проєктів і поступовому зростанні частки несубсидованого корпоративного

кредиту [1, с. 3—4]. Тобто бачимо, що державні банки, зберігаючи консервативність і прозорість, можуть масштабувати інвестиційні кредитні інструменти для державного корпоративного сектору та наукових установ за умови кращого розподілу ризиків і стандартизації вимог до якості проєктів.

Державні наукові установи у відновленні є окремою, але інтегрованою ланкою. Нормативна база дозволяє багатоканальне фінансування досліджень і розробок (державний та місцеві бюджети, кошти підприємств та інших замовників, гранти тощо), що створює юридичне підґрунтя для контрактних науково-дослідних дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) на запит державних підприємств, а також для використання результатів досліджень у виробничих проєктах на територіях [11]. Наприклад, у 2023 році обсяг фінансування досліджень і розробок становив 9,07 млрд грн, причому державні установи демонструють як бюджетні, так і позабюджетні потоки, у тому числі платежі авторам технологій та трансфер технологій (що підтверджує наявність потенціалу для перетворення знань на прикладні рішення відбудови) [17, с. 14—16]. Додатково наявні замовлення з боку бізнес-сектору для окремих інститутів, зокрема в матеріалознавстві, ІТ і машинобудуванні, що вказує на наявність платоспроможного попиту на науково-технологічні рішення для відновлення [9, с. 24—26]. Інституційно це дозволяє вбудувати науку в кредитні ланцюги відновлення як самостійну статтю допустимих витрат у проєктах державних підприємств, не створюючи нових організаційних структур і не ускладнюючи процеси закупівель понад необхідне.

На цій основі доречно окреслити збалансований набір інструментів синергії.

По-перше, говоримо про типізовані інвестиційні кредити державних банків для державних підприємств із жорстким цільовим використанням через прямі платежі під акти виконаних робіт у межах затверджених кошторисів відбудови. Базою для масштабного застосування виступає практика банків з фінансуванням облігацій внутрішньої державної позики і чинні вимоги до управління ризиками, що зменшує кредитні надбавки.

По-друге, доцільною є практика стандартів обґрунтованості інвестиційних проєктів для позичальників із державного корпоративного сектору, тобто мінімальних пакетів документів і показників ефективності з публічного управління (наявність планів розвитку, аудит, наглядова рада з комітетом з аудиту), які корелюють з рекомендаціями ОЕСР щодо підвищення прозорості й підзвітності [18].

По-третє, звертаємо увагу на те, що державні науково-дослідні інститути, хоча й залучаються до реалізації проєктів у якості підрядників НДДКР, проте їх участь залишається обмеженою за масштабом, але водночас характеризується певною системністю. У межах таких проєктів дозволяється фінансування витрат, пов'язаних із виконанням адаптаційних інженерних рішень, проведенням випробувань матеріалів, здійсненням енергоаудиту, оцінюванням життєвого циклу продукції чи технологічних процесів тощо, що узгоджується з визначеними законодавством джерелами фінансування.

По-четверте, застосування на рівні державних банків оцінювання екологічної стійкості проєкту інвес-

тиційних заявок (енергоефективність, декарбонізація процесів), що не потребує створення нових платформ, а лише оновлення внутрішніх політик прийняття ризику. У якості аргументаційної бази наводимо міжнародну аналітику щодо ваги сталого фінансування у післявоєнній реконструкції [2, с. 10—11, 25—29; 18].

По-п'яте, необхідне розширення частки несубсидованих кредитів через поступове згортання програмної підтримки та покладання пріоритетів інвестиційної складової в "5-7-9%", що відповідає орієнтирам НБУ і зменшує фінансовий тиск.

Однак, запропонований перелік інструментів зіштовхується із системними обмеженнями, адже банківський сектор залишається домінантним за активами, але обмеженим за глибиною кредитування приватного сектора, а рівень проблемної заборгованості та ризикові премії за проєктами відновлення залишаються вищими, ніж у стабільних економічних юрисдикціях.

Водночас, підкреслюється, що збалансоване використання державних фінансових інструментів у відбудові (не як постійного компенсаторного механізму, а як інструменту формування передумов для самостійного функціонування на ринку капітал) створює кумулятивний ефект для території через мультиплікатор зайнятості, локалізацію ланцюгів і формування інвестиційного іміджу територій [6; 8, с. 7—12; 9]. Додатково наукові установи мають закріплений нормативно механізм багатоканального фінансування й методики оцінювання результативності (НАН України), що дає можливість пов'язувати банківське інвестування у відбудову зі знанням компонентом, не роздуваючи управлінські витрати [13]. Відтак ієрархію рішень можна описати таким чином: удосконалення нормативно-правового та інституційного середовища функціонування державних підприємств і наукових установ, доповнене стандартизованими, прозорими, недорогоговартісними в адмініструванні кредитними інструментами державних банків.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Підсумовуючи, фінансову архітектуру відновлення територій, орієнтовану на сталий розвиток, необхідно формувати як мережу низьковитратних, але дисциплінуючих механізмів взаємодії державних банків із державними підприємствами та науковими установами. Інституційно достатньо передбачуваної державної боргової політики, яка зберігає банківську ліквідність і помірні ставки; корпоративного управління в державному секторі на основі досвіду ОЕСР, що знижує ризикові надбавки; інтеграції НДДКР у кошториси інвестиційних проєктів із чіткими вимогами до результатів і трансферу технологій; поступового зсуву програм державної підтримки у бік інвестицій з мультиплікатором. Цінність цього підходу полягає в тому, що він унікає дорогих організаційних перебудов та створення нових надбудов, натомість дисциплінує існуючі інституції й канали фінансування, переводячи їх у режим відтворюваної синергії "ліквідність — інвестиція — знання — стійкість". Така синергія робить відбудову масштабованою і вимірюваною без зайвої бюрократизації. При цьому банки отримують стандартизований ризик і проєкту доказовість, тоді як державні

підприємства — стабільний інвестиційний ресурс під прозорі KPI, державні наукові установи — оплачену роль у розв'язанні прикладних завдань територій, а суспільство як ключовий бенефіціар — прискорений рух до кліматичної, енергетичної та економічної стійкості.

У подальших розвідках у цьому напрямі плануємо дослідження в частині посилення механізмів публічного управління в умовах переходу до циркулярної економіки та посилення взаємодії інститутів публічного управління, наукових і комерційних підприємств.

Література:

1. Звіт про фінансову стабільність. Червень 2024 року. Національний банк України. 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H1.pdf.
2. Mapping Ukraine's Financial Markets and Corporate Governance Framework for a Sustainable Recovery, Paris: OECD Publishing, 2025. URL: <https://doi.org/10.1787/866c5c44-en>.
3. Mazzucato M. The Entrepreneurial State. London: Demos, 2011. 152 p.
4. Архирейська Н., Єдинак В., Литвин Ю. Особливості функціонування банківської системи України в умовах правового режиму воєнного стану. Ефективна економіка. 2024. № 9. URL: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.9.58>.
5. Гетманенко О.О., Гелюта М.О. Сучасний стан показників української банківської системи. Економіка та суспільство. 2025. № 74. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-147>.
6. Борисова С., Крук О., Балашова О. Підтримка та фінансування підприємницької діяльності в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2024. № 61. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-107>.
7. Ковтун Т.Ю. Державна фінансова підтримка для стійкості та відновлення бізнесу у воєнний час. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. Т. 33 (72). № 6. С. 102—111. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2022.6/16>.
8. Бурик З.М., Кот В.В., Краснобока Т.В. Публічне управління інвестиційною діяльністю в будівництві. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2025. Т. 36 (75). № 2. С. 7—13. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.2/02>.
9. Міщук О.М., Овчарова Л.П. Фінансове забезпечення досліджень і розробок у Національній академії наук України: статистична оцінка. Наука та наукознавство. 2024. № 3 (125). С. 3—23. URL: <https://doi.org/10.15407/sofs2024.03.003>.
10. Панчишин Б.І. Нормативно-правове забезпечення фінансування розвитку територіальних громад. Вчені записки Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського. Серія: "Публічне управління та адміністрування". 2024. Т. 35(74). № 1. С. 146—150. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.1/25>.
11. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26.11.2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/848-19>.
12. Про бюджетне фінансування НАН України у 2023 році: постанова Президії Національної академії наук

України від 30.11.2022 р. № 374. URL: <https://www.old.nas.gov.ua/tradeunion/news/Documents/Фінансування%202023%20рік.pdf>.

13. Про схвалення Методики оцінювання ефективності діяльності наукових установ Національної академії наук України: постановою Президії Національної академії наук України від 11.01.2023 р. № 33. URL: <https://nas.gov.ua/storage/editor/files/metodika-ocinuvannya-2023.pdf>.

14. Мунько А.Ю. Сучасні фінансові інструменти розвитку громад: відхід від бюджетного патерналізму. Науковий вісник Вінницької академії безперервної освіти. 2023. Вип. 3. С. 129—134. URL: <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.17>.

15. Трещов М.М. Фінансове забезпечення відновлення та реконструкції України у повоєнний період. Науковий вісник: Державне управління. 2023. № 2 (14). С. 19—40. URL: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2\(14\)-19-40](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2(14)-19-40).

16. Kryshchanovych M., Vartsaba V., Kurnosenko L., Munko A., Chepets O. Development of public management of financial and economic security in modern conditions. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2023. № 1 (48). P. 258—267. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3958>.

17. Наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність в Україні у 2023 році: науково-аналітична доповідь / Т.В. Писаренко, Т.К. Куранда та ін. Київ: UkrINTEI, 2024. 108 с.

18. OECD Economic Surveys: Ukraine 2025, Paris: OECD Publishing, 2025. 129 p. URL: <https://doi.org/10.1787/940cee85-en>.

References:

1. National Bank of Ukraine (2024), "Financial Stability Report. June 2024", [Online], available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H1.pdf (Accessed 21 October 2025).

2. OECD (2025), Mapping Ukraine's Financial Markets and Corporate Governance Framework for a Sustainable Recovery, OECD Publishing, Paris, France. <https://doi.org/10.1787/866c5c44-en>.

3. Mazzucato, M. (2011), The Entrepreneurial State, Demos, London, United Kingdom.

4. Arkhireiska, N., Yedynak, V. and Lytvyn, Yu. (2024). "Features of the Functioning of the Banking System of Ukraine under Martial Law", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 9. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.9.58>.

5. Hetmanenko, O.O. and Heliuta, M.O. (2025). "Current State of Indicators of the Ukrainian Banking System", Ekonomika ta suspilstvo, [Online], vol. 74. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-147>.

6. Borysova, S., Kruk, O. and Balashova, O. (2024). "Support and Financing of Entrepreneurial Activity under Martial Law", Ekonomika ta suspilstvo, [Online], vol. 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-107>.

7. Kovtun, T.Yu. (2022). "State Financial Support for Business Resilience and Recovery during Wartime", Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriya: Publichne upravlinnia ta administruvannia, vol. 33 (72), 6, pp. 102—11. <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2022.6/16>.

8. Buryk, Z.M., Kot, V.V. and Krasnoboka, T.V. (2025). "Public Management of Investment Activity in Construction", Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriya: Publichne upravlinnia ta administruvannia, vol. 36 (75), 2, pp. 7—13. <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.2/02>.

9. Mishchuk, O.M. and Ovcharova, L.P. (2024). "Financial Support of Research and Development in the National Academy of Sciences of Ukraine: Statistical Assessment", Nauka ta naukoznavstvo, vol. 3 (125), pp. 3—23. <https://doi.org/10.15407/sofs2024.03.003>.

10. Panchyshyn, B.I. (2024). "Regulatory and Legal Support for Financing the Development of Territorial Communities", Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Seriya: Publichne upravlinnia ta administruvannia, vol. 35 (74), no. 1, pp. 146—150. <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2024.1/25>.

11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On Scientific and Scientific-Technical Activity", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/848-19> (Accessed 21 October 2025).

12. The National Academy of Sciences of Ukraine (2022), Resolution of the Presidium of the National Academy of Sciences of Ukraine "On Budget Financing of the NAS of Ukraine in 2023", available at: <https://www.old.nas.gov.ua/tradeunion/news/Documents/Фінансування%202023%20рік.pdf> (Accessed 21 October 2025).

13. The National Academy of Sciences of Ukraine (2023), Resolution of the Presidium of the National Academy of Sciences of Ukraine "On Approval of the Methodology for Evaluating the Effectiveness of the Activities of Scientific Institutions of the NAS of Ukraine", available at: <https://nas.gov.ua/storage/editor/files/metodika-ocinuvannya-2023.pdf> (Accessed 21 October 2025).

14. Munko, A.Yu. (2023). "Modern Financial Instruments for Community Development: Moving Away from Budget Paternalism", Naukovyi visnyk Vinnytskoi akademii bezperervnoi osvity, vol. 3, pp. 129—134. <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2023-3.17>.

15. Treshchov, M.M. (2023). "Financial Support for the Recovery and Reconstruction of Ukraine in the Postwar Period", Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia, vol. 2 (14), pp. 19—40. <https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2%2814%29-19-40>.

16. Kryshchanovych, M., Vartsaba, V., Kurnosenko, L., Munko, A. and Chepets, O. (2023). "Development of Public Management of Financial and Economic Security in Modern Conditions", Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice, vol. 1 (48), pp. 258—267. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.1.48.2023.3958>.

17. Pysarenko, T.V. and Kuranda, T.K. (2024), Naukova, naukovo-tekhnichna ta innovatsijna diial'nist' v Ukraini u 2023 rotsi: naukovo-analitychna dopovid' [Scientific, Scientific-Technical and Innovation Activity in Ukraine in 2023: Scientific and Analytical Report], UkrINTEI, Kyiv, Ukraine.

18. OECD (2025), OECD Economic Surveys: Ukraine 2025, OECD Publishing, Paris, France. <https://doi.org/10.1787/940cee85-en>.

Стаття надійшла до редакції 26.10.2025 р.